

Datum:

2025-09-03

Diarienummer:

MN-2025-8357

Inbjudan från Europeiska kommissionen - Rättsakt om den cirkulära ekonomin

Miljönämnden har beslutat att lämna följande yttrande:

Yttrande

Miljönämnden ser positivt på EU-kommissionens initiativ till en rättsakt om den cirkulära ekonomin och vill med detta yttrande framföra våra prioriteringar och erfarenheter:

Utnyttja den cirkulära ekonomin för att minska konsumtionsbaserade utsläpp. Konsumtionsbaserade utsläpp är relaterade till hur produkter, material och livsmedel designas, produceras och används: det är därför cirkularitet är en viktig hävstång för att uppnå minskade koldioxidutsläpp samt minskat importberoende. Integrera konsumtionsbaserade utsläpp i EU:s klimatpolicy inklusive hänsyn till nationella och regionala nivåer. Modellen som används för uppföljning av Malmös konsumtionsbaserade utsläpp är en bra utgångspunkt, Konsumtionskompassen utvecklad av SEI¹.

Säkerställ att övergången till en cirkulär ekonomi är rättvis och inkluderande, så att ingen lämnas utanför. Skapa en cirkulär ekonomi som tar hänsyn till både klimat, miljö, sociala aspekter liksom ekonomiska. I nuvarande nationella lagar och förordningar tas för lite hänsyn till klimatet för att effektivt främja den cirkulära ekonomin. För att uppnå rättsaktens syfte att främja en effektivare övergång till cirkularitet inom EU bör krav på större hänsyn tas till klimatet. Det kan ske genom att ställa krav som medför att påverkan på klimatet ska utgöra en parameter som framgent tillmäts större betydelse i nationellt lagstiftningsarbete. Konsekvensanalysen som anges att den ska inkludera dessa aspekter måste också ta hänsyn till harmoniseringen av krav och villkor för EU:s inre marknad, så att regler och lagar bygger på evidensbaserad grund som inkluderar klimat-, miljö- och samhällsanalyser.

¹ [SEI - Stockholm Environment Institute](#)

För att uppnå en cirkulär ekonomi behövs en systemförändring som är tvärssektoriell och inte enbart fokuserar på enskilda produkter eller tekniska lösningar. Fokus behöver gå från avfallshantering till material- och resurshantering, tydliga policys och regler för hur återvunnet material och avfall kan klassas som råvaror likvärdiga jungfruligt material för att öka nyttjandet av befintligt material samt minska importberoendet. Ett tydligt exempel på avfallsfokus från Sverige är införandet av textilinsamling i avfallssystemet, innan producentansvar och en marknad för återvunnen textil var på plats. Nu har reglerna ändrats med kort varsel då det inte fanns etablerade system att hantera mängderna som samlats in.

Följ upp de ekonomiska incitament som finns (till exempel producentansvar och ekodesigndirektivet) och visa på vilken effekt dessa har samt utred nya ekonomiska incitament inklusive ett stärkt producentansvar. För att städer ska sätta in rätt åtgärder behövs en tydlighet från EU vilken effekt nuvarande och nya styrmedel har för att uppnå klimatneutralitet och en cirkulär ekonomi.

Gå från piloter till cirkulär verksamhet i större skala. Städer är nyckeln till att implementera cirkulär ekonomi och kan driva systemförändringen på lokal nivå, men behöver stärkt stöd (finansiering riktad till städer) för att gå från pilot till systemförändring. I dagsläget är mycket av den finansiering som kan sökas för cirkulära lösningar inriktad på innovation, men lösningar finns redan och finansiering behöver skiftas till bred implementering.

Växla upp arbetet med cirkulär upphandling i EU. En rapport² beställt av fyra svenska handelskammare visar att en av de främsta anledningarna till att företag utökar sina cirkulära affärsmodeller är efterfrågan från kunder, bland annat offentlig sektor. Malmö har ett framgångsrikt, pågående arbete med cirkulär upphandling och konkurrensen skulle gynnas om fler offentliga aktörer upphandlar cirkulärt.

Ge städer mandat och stöd för att skala upp den cirkulära ekonomin, det är där omställningen sker till stor del. Det är i städerna som 70 % av EU:s lagar och regler implementeras, men deras roll i att skapa policy och regler har ej nyttjats fullt ut.

Ordförande

Sofia Hedén

² [Företagen i södra Sverige ställer om. Var står de idag och vad behöver de för att accelerera sitt hållbarhetsarbete? December 2024](#)